

Bruxelles, 18.12.2015
COM(2015) 906 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Cel de al treilea raport privind progresele înregistrate de Kosovo* cu privire la
îndeplinirea cerințelor foii de parcurs privind liberalizarea vizelor**

{SWD(2015) 706 final}

1. INTRODUCERE

La 19 ianuarie 2012, Comisia Europeană a lansat un dialog cu Kosovo* referitor la liberalizarea vizelor. La 14 iunie 2012, aceasta a prezentat guvernului din Kosovo o foaie de parcurs privind liberalizarea vizelor. Foaia de parcurs identifica legislația și toate celelalte măsuri pe care Kosovo trebuia să le adopte și să le pună în aplicare pentru a realiza progrese în vederea liberalizării vizelor.

Comisia a adoptat două rapoarte privind progresele înregistrate de Kosovo în contextul dialogului legat de vize: primul dintre acestea, la 8 februarie 2013;¹ cel de al doilea, la 24 iulie 2014². Aceste rapoarte conțineau o evaluare a progreselor înregistrate de Kosovo, recomandări pentru autoritățile din Kosovo și date statistice cu privire la impactul anticipat în materie de migrație și de securitate al regimului de călătorii fără vize.

Prezentul document constituie cel de al treilea raport de evaluare de către Comisie a progreselor înregistrate de Kosovo în îndeplinirea cerințelor din foaia de parcurs privind vizele. Acesta sintetizează evoluțiile relevante referitoare la punerea în aplicare a legislației și formulează recomandări în domeniile în care sunt necesare măsuri suplimentare pentru respectarea deplină a cerințelor din foaia de parcurs privind vizele. Raportul este însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei³, care abordează posibilele efecte ale viitoarei liberalizări a vizelor asupra migrației și a securității.

Raportul și documentul de lucru se întemeiază pe rapoartele prezentate de guvernul Kosovo, pe rapoartele elaborate de experții statelor membre ale UE care au participat la o misiune de evaluare în iulie 2015, pe informațiile transmise de Oficiul UE în Kosovo, de EULEX și de agențiile UE, precum și pe datele statistice compilate de Eurostat și prezentate de către statele membre.

Dialogul privind vizele se desfășoară fără a aduce atingere poziției statelor membre ale UE cu privire la statutul Kosovo.

2. CERINȚE LEGATE DE READMISIE ȘI REINTEGRARE

2.1. Readmisia

Kosovo îndeplinește **toate cele șapte cerințe** în materie de readmisie.

Cadrul juridic al Kosovo în materie de readmisie este în vigoare. Această țară a încheiat acorduri de readmisie cu 17 state membre ale UE, 3 state asociate la Acordul Schengen și 2 țări din Balcanii de Vest.⁴ Kosovo a semnat un acord de readmisie cu Turcia la 15 decembrie 2015 și a început negocierile cu alte state.

---

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999 și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

¹ COM(2013) 66 final

² COM(2014) 488

³ SWD(2015) 706

⁴ Albania, Austria, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Italia, Liechtenstein, Malta, Muntenegru, Norvegia, Slovenia, Suedia, Elveția, la care se adaugă un singur acord care cuprinde Belgia, Luxemburg și Olanda.

Readmisia cetățenilor kosovari, inclusiv cea a persoanelor vulnerabile, funcționează bine⁵. Kosovo și-a îmbunătățit procesul de prelucrare a cererilor; cauzele pendinte nu mai reprezintă un motiv de îngrijorare. Nu există date cu privire la readmisia resortisanților țărilor terțe și a apatrizilor.

2.2. Reintegrarea

Kosovo îndeplinește **două dintre cele trei cerințe** în materie de reintegrare.

În 2015, bugetul Kosovo a alocat 3,2 milioane EUR pentru fondul de reintegrare, inclusiv 1 milion EUR pentru construirea de locuințe pentru persoanele returnate. 20 % din această sumă a fost cheltuit în prima jumătate a anului. A fost instituit un sistem de gestionare a cazurilor, care facilitează accesul persoanelor returnate la serviciile de reintegrare. Data limită de eligibilitate rămâne luna iulie 2010, dar cei care au părăsit Kosovo după această dată pot beneficia, de asemenea, la întoarcere de o multitudine de servicii de urgență, cum ar fi transportul, locuințele și asistența medicală. Persoanele vulnerabile beneficiază de întreaga gamă de servicii finanțate din acest fond, indiferent de data plecării din Kosovo.

În prima jumătate a anului 2015, 1 542 din cele 2 744 de persoane returnate înregistrate în sistemul de gestionare a cazurilor (56 %) au primit, la întoarcerea în Kosovo, asistență imediată, cum ar fi transportul, locuințele, alimentele și asistența medicală; 256 de persoane din cele înscrise în sistem (9 %) au beneficiat de servicii de reintegrare durabilă, cum ar fi alocația pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și sprijin pentru planurile de afaceri. Ar trebui dezvoltate în continuare programele de formare pentru persoanele calificate returnate, precum și programele de reintegrare a copiilor în sistemul școlar, în special prin formarea lingvistică.

Recomandarea nr. 1:

- Pentru a se conforma pe deplin cerințelor în materie de reintegrare, fondul de reintegrare ar trebui să fie distribuit în întregime, cu accent pe furnizarea de asistență pentru ocuparea forței de muncă, înființarea de întreprinderi mici, formarea profesională și formarea lingvistică pentru copii.

3. SECȚIUNEA 1: SECURITATEA DOCUMENTELOR

Kosovo îndeplinește **opt dintre cele nouă cerințe** în materie de securitate a documentelor.

Elementele de securitate ale documentelor personale de călătorie, cărților de identitate și documentelor de origine sunt satisfăcătoare. Aceste documente sunt conforme cu standardele Organizației Aviației Civile Internaționale și ale UE în materie de securitate a documentelor.

Sistemul de înregistrare a datelor de stare civilă din Kosovo (SÎDSC) s-a îmbunătățit în mod considerabil. Lucrările în curs de desfășurare vizează crearea unei baze de date centrale unice, care combină date din bazele deja existente, verificând totodată integritatea și calitatea datelor esențiale. Cu ajutorul unei formări adecvate, o nouă versiune a SÎDSC a fost lansată în iulie 2015, aceasta necesitând o verificare solidă de fiecare dată când se eliberează un nou certificat de stare civilă.

---

⁵ În cadrul crizei extraordinare în materie de migrație din Kosovo din septembrie 2014 - aprilie 2015, 87 495 de cetățeni kosovari au solicitat azil în statele membre ale UE și în statele asociate la Acordul Schengen. În primele zece luni ale anului 2015, în Kosovo a fost readmiși 9 182 de cetățeni.

Atunci când cetățenii solicită un document referitor la starea lor civilă, li se emite un număr personal de identificare, asociat datelor biometrice ale acestora. Această metodă a permis Agenției de înregistrare a datelor de stare civilă să verifice datele cu caracter personal a 1 602 453 de cetățeni, adică a 86 % din populație.

În 2014, Agenția de înregistrare a datelor de stare civilă a încheiat memorandumuri de înțelegere cu Consiliul procurorilor din Kosovo, Consiliul Judiciar din Kosovo, Poliția din Kosovo, Unitatea de informații financiare, Administrația fiscală și Administrația vamală din Kosovo, pentru a asigura interoperabilitatea între bazele de date ale acestora. În prezent, cele mai multe dintre aceste baze de date sunt interconectate.

Schimbarea numelor și a prenumelor este reglementată prin legislația secundară adoptată în mai 2015 și modificată în noiembrie 2015. Sub rezerva unei verificări a antecedentelor penale și a stabilirii faptului că solicitantul nu face obiectul unei anchete penale, cererile trebuie să fie aprobate de către autoritățile polițienești și judiciare și pot fi făcute doar o dată la cinci ani. Prin amendamentele adoptate în noiembrie 2015, în cadrul Agenției de înregistrare a datelor de stare civilă s-a înființat o comisie specială care verifică cererile de schimbare a numelui pe baza unor extrase din SÎDSC. În viitor, se preconizează că această comisie va consilia autoritățile locale cu privire la aprobarea cererilor. În prezent, acest act legislativ modificat ar trebui să fie pus în aplicare pe deplin.

Recomandarea nr. 2:

- Pentru a se conforma pe deplin cerințelor în domeniul securității documentelor, Kosovo trebuie să demonstreze că a modificat legislația secundară privind schimbările de nume.

4. SECȚIUNEA 2: GESTIONAREA FRONTIERELOR ȘI A MIGRAȚIEI

4.1. Gestionarea frontierelor

Kosovo îndeplinește **treisprezece din cele cincisprezece cerințe** în materie de gestionare a frontierelor, inclusiv în ceea ce privește responsabilitatea transportatorilor.

Legislația din Kosovo este, în general, conformă cu *acquis*-ul Schengen, iar controalele sunt efectuate în conformitate cu standardele UE. Punctele de trecere a frontierelor sunt suficient de pregătite pentru a efectua verificări de prima și a doua linie, cu excepția localității Merdare/Merdarë, unde este în curs de înființare un punct de trecere obișnuit, în care se respectă gestionarea integrată a frontierelor. În conformitate cu recomandările misiunii de experți din iulie 2015, la jumătatea lunii noiembrie 2015, autoritățile din Kosovo au reintrodus verificări de ieșire la punctul de trecere a frontierei cu Albania.

Autoritățile competente au personal corespunzător pentru a controla fluxurile de trafic și circulația pasagerilor. Acestea sunt suficient de echipate pentru supravegherea frontierelor; pentru monitorizarea zonelor de risc, se utilizează analiza riscurilor, însă numărul de cazuri detectate rămâne scăzut. Agenția alimentară și veterinară are acces la internet.

Centrul kosovar de gestionare integrată a frontierelor este pe deplin operațional. Acesta este alcătuit din personal de la toate autoritățile relevante și este responsabil cu analizele de risc operațional și strategic la nivel central, schimbul de informații și protecția datelor. La nivel local, analiza riscurilor se efectuează la punctele de trecere a frontierei.

Cooperarea cu țările învecinate s-a îmbunătățit. Acordul privind delimitarea frontierei cu Muntenegru ar trebui să fie ratificat de Kosovo înainte ca cetățenii kosovari să fie exonerati de obligația de a deține viză.

Cooperarea Kosovo cu FRONTEX s-a îmbunătățit considerabil. Toate autoritățile competente conștientizează situația criminalității la frontiere, deși numărul de cazuri constatate și investigate de facilitare a migrației neregulate, trafic de persoane și trafic de droguri rămâne scăzut.

Recomandarea nr. 3:

- Pentru a respecta pe deplin cerințele în materie de gestionare a frontierelor, Kosovo ar trebui să ratifice acordul privind delimitarea frontierei cu Muntenegru înainte ca cetățenii kosovari să fie exonerati de obligația de a deține viză.

4.2. Gestionarea migrației

Kosovo îndeplinește **toate cele zece cerințe** în materie de gestionare a migrației.

Legislația Kosovo în domeniul gestionării migrației este conformă cu *acquis*-ul UE.

Sistemul de informații privind vizele din Kosovo (SIVK) a fost realizat în 15 din cele 30 de misiuni diplomatice sau consulare kosovare în străinătate. Restul de 15 misiuni care nu sunt conectate la SIVK sunt de obicei situate în statele membre ale UE sau în statele asociate la Acordul Schengen, în cazul în care cel puțin un post consular – de obicei, cel aflat în capitală – a fost deja conectat la acest sistem. Având în vedere reprezentarea diplomatică limitată a autorităților kosovare în lume, SIVK este disponibil numai în câteva capitale din America, Africa și Asia. Pentru ca acest sistem să fie accesat de toți resortisanții țărilor terțe care au nevoie de viză pentru a intra pe teritoriul Kosovo⁶, autoritățile din Kosovo au început externalizarea activității de procesare a cererilor de viză către prestatorii externi de servicii, păstrând, în același timp, controlul asupra deciziilor de acordare a vizelor. Acest proces ar trebui să continue.

În conformitate cu Codul frontierelor Schengen, vizele sunt eliberate la frontierele provinciei Kosovo numai în circumstanțe excepționale⁷.

Profilul extins al migrației din Kosovo este bine dezvoltat. Acesta ar putea fi aprofundat în continuare prin includerea de informații cu privire la diaspora kosovară.

În 2014, Kosovo a eliberat 77 de permise de ședere pentru străini. Întrucât integrarea străinilor este încă în fază incipientă, Kosovo ar trebui să utilizeze în acest domeniu experiența dobândită în desfășurarea programului de reintegrare.

Kosovo își gestionează centrele de detenție – un centru temporar în aeroportul Pristina și altul permanent la Vranidoll – în conformitate cu Directiva UE privind returnarea. Persoanele returnate dispun de garanții procedurale adecvate și de acces la servicii, astfel cum prevede Directiva privind returnarea. În ambele centre ar trebui să fie disponibilă o broșură care să descrie garanțiile procedurale pentru persoanele returnate.

În prezent, diferitele baze de date privind asigurarea aplicării legii și migrația sunt în proces de conectare⁸.

---

⁶ Cetățenii din 88 de țări au nevoie de viză pentru a intra în Kosovo. Cetățenii din statele membre ale UE și statele asociate la Acordul Schengen sunt exonerati de obligația de a deține viză. Resortisanții țărilor terțe care au nevoie de viză pentru a intra pe teritoriul Kosovo pot face acest lucru timp de cincisprezece zile lucrătoare, în cazul în care aceștia dețin vize Schengen valabile, cu intrări multiple. Aceste dispoziții se aplică, de asemenea, persoanelor care dețin documente de călătorie pentru refugiați și apatrizi.

⁷ Între octombrie 2014 și octombrie 2015, la punctele de trecere a frontierei kosovare au fost emise doar 8 vize.

4.3. Azilul

Kosovo îndeplinește **șase dintre cele șapte cerințe** în materie de azil.

Legislația din Kosovo este conformă cu *acquis*-ul UE, iar Kosovo deține structura instituțională și resursele necesare pentru a oferi protecție internațională solicitanților de azil.

Conform Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (ÎCNUR), 62 și, respectiv, 98 de persoane au solicitat azil în Kosovo în 2013 și, respectiv, în 2014 – patru solicitanți au primit protecție subsidiară în 2013; un solicitant a primit protecție în 2014. Deși, până în prezent, ruta de migrație din Balcanii de vest a ocolit această regiune, Kosovo ar trebui să își utilizeze facilitățile pentru a acorda protecție internațională persoanelor care merită acest lucru.

Kosovo și-a intensificat cooperarea cu ÎCNUR în 2015, în special în domeniul interpretării de la distanță. Kosovo și-a elaborat propria listă de interpreți și a încheiat un acord cu ÎCNUR privind folosirea resurselor de interpretare la distanță ale ÎCNUR pentru limbile neincluse în baza de date kosovară.

Recomandarea nr. 4:

- Pentru a se conforma pe deplin cerințelor cu privire la azil, Kosovo ar trebui să monitorizeze rațiunile pentru care rata de recunoaștere a solicitanților de azil este atât de scăzută.

---

⁸ Aceste sisteme cuprind următoarele: sistemul de gestionare a frontierelor (SGF), sistemul de informații al poliției din Kosovo (SIPK), sistemul de informații privind vizele din Kosovo (SIVK), sistemul de înregistrare a datelor de stare civilă (SÎDSC) și sistemul de gestionare a cazurilor pentru persoanele returnate, precum și baza de date privind azilul și migrația.

5. SECȚIUNEA 3: ORDINEA PUBLICĂ ȘI SECURITATEA

5.1. Prevenirea și combaterea criminalității organizate, a corupției și a terorismului

Kosovo îndeplinește **douăsprezece dintre cele cincisprezece cerințe** în materie de combatere a crimei organizate, a corupției și a terorismului.

În iunie 2015, Adunarea a adoptat amendamente la cele patru legi principale⁹ care stau la baza sistemului de justiție penală din Kosovo. Aceste amendamente au armonizat criteriile de numire și demitere a judecătorilor și a procurorilor și au consolidat independența acestora, acordându-le competența de a propune propriile bugete. În prezent, sunt în curs de ocupare posturi vacante atât la Consiliul judiciar din Kosovo (CJK), cât și la Consiliul procurorilor din Kosovo (CPK)¹⁰.

În octombrie 2015, CJK a transferat trei judecători la Departamentul Infraționi Grave din cadrul Tribunalului de primă instanță din Pristina, ajungându-se astfel la un număr total de 14 judecători. Această evoluție pozitivă ar trebui să fie extinsă la toate departamentele pentru infraționi grave din cadrul instanțelor kosovare. Consolidarea în continuare a resurselor umane ale departamentelor pentru infraționi grave din cadrul tribunalelor de primă instanță, inclusiv prin angajarea de judecători calificați și personal de sprijin cu un buget corespunzător, ar trebui să devină o prioritate pentru Kosovo.

În 2014, CJK a adoptat o strategie de reducere a numărului de cauze nesoluționate, care urmărește să pună în aplicare, până la sfârșitul anului 2016, majoritatea hotărârilor judecătorești în cazul litigiilor administrative¹¹. În prezent, CJK ar trebui să acorde prioritate resurselor limitate în așa fel încât judecătorii din departamentele pentru infraționi grave, cu ajutorul unui personal de sprijin adecvat, să se poată pronunța asupra formelor grave de criminalitate organizată și a cauzelor de corupție.

Kosovo are o experiență redusă în judecarea formelor grave de criminalitate organizată și a cauzelor de corupție, parțial din cauza unor probleme legate de capacitate care afectează sistemul judiciar¹². Pentru a remedia această situație, procurorul general a numit în octombrie 2015 directorul interimar al Parchetului special în funcția de coordonator central pentru a selecta și a viza formele importante de criminalitate organizată gravă și cauzele de corupție. În prezent, Kosovo ar trebui să ia în considerare soluția de a atribui coordonatorului central mandatul și resursele necesare pentru a conduce echipe multidisciplinare, alcătuite din procurori speciali, ofițeri de poliție, agenți ai oficiilor vamale și fiscale, pentru a desfășura anchete financiare și a monitoriza urmărirea judiciară a cauzelor de criminalitate organizată și

---

⁹ Legea privind instanțele judecătorești, Legea privind Consiliul judiciar din Kosovo, Legea privind Consiliul procurorilor din Kosovo, Legea privind Parchetul.

¹⁰ Din cele 171 de posturi de procuror disponibile, CPK a ocupat 157 de posturi. În prezent, este în curs de desfășurare o procedură de recrutare a 15 procurori din rândul minorităților.

¹¹ Din cele 102 009 de cauze care erau pendinte în decembrie 2011, în 2014 instanțele din Kosovo au reușit să pună în aplicare aproximativ 25 275 de cauze vechi (adică aproape 25 % din cauzele nesoluționate). Majoritatea acestor cauze au presupus executarea unor hotărâri privind plata facturilor la utilități. CJK intenționează să își reducă în continuare întârzierile de punere în aplicare până în 2016, în special prin soluționarea alternativă a litigiilor.

¹² Parchetul a formulat acuzații crimă organizată în 2 cauze de criminalitate organizată în 2013; în 8 cauze în 2014 și în 3 cauze în prima jumătate a anului 2015. Parchetul a formulat acuzații în 314 cauze de corupție în 2013; în 444 cauze în 2014 și în 128 de cauze în prima jumătate a anului 2015. Nu există date despre condamnările definitive în aceste cauze.

de corupție la nivel înalt, inclusiv înghețarea și sechestrarea activelor, precum și executarea ordinelor de confiscare a bunurilor obținute în mod ilicit și de returnare a acestora în folosul societății.

Kosovo este în plin proces de dezvoltare a unui sistem integrat de gestionare a cauzelor care să permită urmărirea cauzelor din faza de sesizare și anchetare până la urmărirea penală, pronunțarea unei hotărâri și recuperarea activelor. Biroul de coordonare centrală care se ocupă de cauzele de criminalitate organizată și de corupție la nivel înalt ar trebui să ia măsuri pentru a consolida legăturile operaționale și virtuale între autoritățile de aplicare a legii și parchet. Pregătirile sunt în curs de desfășurare.

Strategia guvernului din 2014 pentru prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului a fost pusă în aplicare, dar numărul condamnărilor pentru spălare de bani rămâne redus.

Kosovo a realizat unele progrese în ceea ce privește înghețarea și sechestrarea activelor obținute în mod ilicit, dar numai o mică parte din aceste active au fost confiscate¹³. În lipsa unui număr suficient de ordine de confiscare, Agenția pentru gestionarea activelor sechestrate și confiscate (AGASC) este obligată să gestioneze pe termen nelimitat activele sechestrate de către autoritățile de aplicare a legii. Legea din 2013 privind extinderea competențelor pentru confiscarea activelor ar trebui să fie aplicată pe deplin.

În 2015 Kosovo a consolidat în mod semnificativ activitățile polițienești bazate pe informații, care ar trebui să fie susținute. Poliția din Kosovo are acces la o serie de baze de date necesare pentru desfășurarea activității sale.

Stabilirea unei baze de date electronice privind cazierile judiciare este în curs de desfășurare, dar anumite date încă mai trebuie introduse complet în sistem.

În Kosovo, achizițiile publice constituie, în continuare, o sursă principală de corupție. La 14 decembrie 2015, Adunarea a adoptat o lege modificată privind achizițiile publice, care, printre altele, a creat o platformă pentru achizițiile electronice și a urmărit să regularizeze statutul membrilor Comisiei de reglementare în materie de achiziții publice, care gestionează achizițiile publice în Kosovo, și ai Organismului de control al achizițiilor publice (OCAP), care examinează deciziile adoptate de către comisie. Aceste modificări urmează să intre în vigoare în ianuarie 2016. Având în vedere acuzațiile de complicitate între OCAP și sistemul judiciar, precum și acuzațiile de corupție împotriva directorului OCAP, este esențial ca guvernul din Kosovo să pună în aplicare garanții corespunzătoare pentru a garanta independența operațională a OCAP. Pentru a proteja independența ambelor organisme, ar trebui să fie puse în aplicare planuri stricte privind integritatea.

Agenția anticorupție și Consiliul național anticorupție, condus de președintele Kosovo, și-au intensificat cooperarea. Agenția anticorupție este dotată cu resurse financiare suficiente și continuă să examineze declarațiile de avere și să monitorizeze conflictele de interese din sectorul public.

Legea kosovară privind finanțarea partidelor politice a fost pusă în aplicare în campania electorală 2014. Comisia electorală centrală (CEC) are în prezent un număr adecvat de angajați. Anul trecut, în timpul campaniei electorale, toate partidele politice și-au transmis

---

¹³ În 2014, au fost înghețate sau sechestrate active în valoare de 30 de milioane EUR, dar a fost confiscată doar o sumă de 128 000 EUR. În prima jumătate a anului 2015, dintr-un total de active în valoare de 16 de milioane EUR aflate sub incidența unor ordine de înghețare sau sechestrare, a fost confiscată o sumă de 27 000 EUR.

rapoartele financiare către CEC, unele dintre ele primind amenzi pentru întârzierea transmiterii rapoartelor. Legea kosovară privind interceptarea a fost adoptată în mai 2015. Această lege face o distincție clară, din punct de vedere juridic, tehnic și procedural, între interceptarea legală în beneficiul justiției penale și apărarea securității naționale. Acest act legislativ reglementează, de asemenea, păstrarea datelor. Punerea în aplicare a acestui act legislativ de bază este în curs de desfășurare.

În prezent, programul kosovar de protecție a martorilor este funcțional. Direcția de protecție a martorilor din cadrul poliției este dotată cu personal suficient, precum și cu un buget adecvat. Au fost încheiate o serie de acorduri cu țări terțe privind transferul martorilor.

Kosovo a realizat unele progrese în ceea ce privește combaterea traficului de droguri. În 2013 și 2014, s-au confiscat cantități tot mai mari de marijuana, heroină și cocaină. Kosovo a încheiat o serie de memorandumuri de înțelegere cu principalii parteneri și, prin intermediul unității de cooperare internațională în domeniul aplicării legii, Kosovo participă la proiectele „Ruta din Balcanii de vest” și „Echipa comună de anchetă din Balcani” împotriva traficului de droguri, conduse de Europol. Majoritatea cauzelor de criminalitate organizată investigate de poliție se referă la traficul de droguri, chiar dacă numărul de condamnări definitive în cauze legate de traficul de droguri rămâne scăzut.

Reacția Kosovo la traficul de persoane și la introducerea ilegală de migranți este acceptabilă. Poliția are un număr suficient de membri ai personalului pentru a investiga infracțiunile asociate traficului de persoane și introducerii ilegale de migranți. În urma crizei extraordinare în domeniul migrației din Kosovo de la sfârșitul anului 2014 și începutul anului 2015, Kosovo a înăspri controlul companiilor de transport cu autobuzul care, de regulă, facilitau introducerea ilegală de migranți. Deși, până în prezent, ruta de migrație din Balcanii de Vest a ocolit regiunea, Kosovo și-a consolidat cooperarea cu Serbia, Ungaria și Austria în materie de aplicare a legii.

Legea privind despăgubirile destinate victimelor infracțiunilor este în curs de aplicare, iar Kosovo și-a intensificat eforturile de reabilitare a victimelor și prevenire a traficului de persoane.

În prezent, Kosovo combate traficul de arme, dar rata de distrugere a armelor de calibru mic rămâne scăzută. Pentru a spori eficacitatea eforturilor sale de combatere a traficului cu arme de foc, Kosovo ar trebui să considere o prioritate punerea în aplicare a tuturor acțiunilor convenite în Planul de acțiune privind traficul ilegal cu arme de foc între UE și regiunea Europei de Sud-Est.

Eforturile depuse de Kosovo pentru combaterea terorismului sunt în continuare eficiente. Luptătorii străini rămân un motiv de preocupare, iar autoritățile din Kosovo au colectat numeroase informații despre luptătorii kosovari din Siria. Legea din 2015 privind interzicerea participării la conflicte armate este în curs de punere în aplicare. Guvernul și-a accelerat în mod considerabil eforturile de combatere a extremismului violent și a radicalizării în Kosovo, în special prin mobilizarea sprijinului liderilor islamici.

Recomandările nr. 5, 6 și 7:

Pentru a se conforma pe deplin cerințelor în domeniul combaterii criminalității organizate, a corupției și a terorismului, Kosovo ar trebui să aplice următoarele măsuri:

- să transfere un număr suficient de judecători, cu personal de sprijin corespunzător, la departamentele pentru infracțiuni grave din cadrul instanțelor din Kosovo;

- să stabilească un bilanț al anchetelor, hotărârilor judecătorești finale și confiscărilor în cauzele privind criminalitatea organizată gravă și corupția, în special atribuind coordonatorului central mandatul și resursele necesare pentru a conduce echipe multidisciplinare de anchete financiare și a monitoriza urmărirea judiciară a acestor cauze;
- să asigure independența operațională a Organismului de control al achizițiilor publice. Pentru a proteja independența acestui organism și a Comisiei de reglementare în materie de achiziții publice, ar trebui să fie puse în aplicare planuri stricte privind integritatea.

5.2. Cooperarea pentru asigurarea respectării aplicării legii

Kosovo îndeplinește **toate cele unsprezece cerințe** în materie de cooperare pentru asigurarea respectării aplicării legii.

Kosovo a încheiat 55 memorandumuri de înțelegere privind cooperarea în domeniul aplicării legii cu 16 de țări și cu EULEX. Kosovo a trimis 7 ofițeri de legătură pe lângă parteneri de bază ca Turcia, Germania, Austria și Franța.

Cooperarea în materie de aplicare a legii are loc pe o bază bilaterală, fie în legătură cu Europol prin intermediul EULEX, fie în legătură cu Interpol prin intermediul punctului de contact integrat în Misiunea Administrației interimare ONU în Kosovo (UNMIK). Ultimele două organisme facilitează, de asemenea, schimbul de informații cu Serbia în scopul aplicării legii.

Relațiile cu Europol prin intermediul EULEX, precum și cooperarea cu Interpol prin punctul de contact din UNMIK s-au îmbunătățit considerabil. În august 2015, Kosovo și-a depus candidatura pentru a adera la Interpol.

Poliția din Kosovo are acces la seminarii organizate de Colegiul European de Poliție (CEPOL).

5.3. Cooperarea judiciară în materie penală

Kosovo îndeplinește **toate cele șapte cerințe** în ceea ce privește cooperarea judiciară în materie penală.

Organismul competent are suficient personal pentru a trata cererile de asistență judiciară reciprocă primite și trimise.

Kosovo a încheiat acorduri de asistență judiciară reciprocă cu Belgia, Croația, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Germania, Italia, Elveția și Turcia. Sunt în curs de desfășurare negocieri cu Muntenegru, Slovenia și Statele Unite. Cooperarea cu Serbia, prin intermediul Reprezentantului Special al Uniunii Europene (RSUE), s-a îmbunătățit considerabil.

Cooperarea judiciară în materie penală cu statele membre ale UE funcționează fie prin intermediul acordurilor bilaterale, fie prin RSUE.

În același timp, Kosovo a analizat modalitățile de cooperare cu agenția Eurojust.

5.4. Protecția datelor

Kosovo îndeplinește **toate cele trei cerințe** în materie de protecția datelor.

Legea privind protecția datelor cu caracter personal este conformă cu *acquis*-ul UE, deși în structura legislativă a Kosovo ar trebui să fie integrate viitoarele modificări ale cadrului UE privind protecția datelor. Agenția pentru protecția datelor a adoptat legislație secundară privind securitatea datelor.

În prezent, această agenție este consultată în mod sistematic cu privire la proiectele de acte legislative transmise Adunării – competență utilizată pentru a influența conținutul mai multor prevederi ale proiectelor de legislație.

De asemenea, agenția a organizat o serie de evenimente de sensibilizare și recent au fost numiți responsabili cu protecția datelor la nivel local. Bugetul agenției ar trebui să fie menținut.

6. SECȚIUNEA 4: DREPTURI FUNDAMENTALE LEGATE DE LIBERTATEA DE CIRCULAȚIE

Kosovo îndeplinește **șapte din cele opt cerințe** în domeniul drepturilor fundamentale legate de libertatea de circulație.

Cadrul privind drepturile fundamentale rămâne solid și a fost consolidat odată cu adoptarea, în mai 2015, a Legii privind protecția împotriva discriminării, a Legii privind egalitatea de gen și a Legii privind instituția „Avocatul Poporului”. Legile au fost adoptate ca un pachet legislativ (Pachetul legislativ privind drepturile omului) și au intrat în vigoare în iunie 2015.

Legea privind protecția împotriva discriminării include dispoziții menite să prevină și să combată discriminarea, să promoveze egalitatea efectivă și să pună în aplicare principiul egalității de tratament al tuturor persoanelor în fața legii. Legea privind egalitatea de gen a consacrat respectul deplin pentru drepturile femeilor în conformitate cu standardele internaționale. Noua lege privind Avocatul Poporului a îmbunătățit legislația cu privire la instituția „Avocatul Poporului”, prelungind mandatul acesteia și consolidând dispozițiile privind independența și imparțialitatea sa. Punerea în aplicare a acestor legi va necesita adoptarea a opt reglementări până la sfârșitul anului 2015.

Punerea în aplicare a legii privind Avocatul Poporului necesită îndeosebi extinderea capacității și a resurselor cu care instituția va aborda mandatul său extins. În calitate de organism principal de asigurare a egalității de tratament în această țară și de mecanism național de prevenire, pentru îndeplinirea noului său rol, Avocatul Poporului are nevoie de mai mult personal, de spații adecvate și buget corespunzător. Măsurile luate inițial de guvern contravin spiritului noii legislații. Guvernul ar trebui să aloce un sediu corespunzător și să asigure independența bugetară completă a Avocatului Poporului.

Birourile regionale ale Avocatului Poporului se asigură că cetățenii au acces la informații privind mandatul și sarcinile acestuia.

Guvernul a continuat, de asemenea, punerea în aplicare a strategiei și a planului de acțiune pentru integrarea comunităților romă, ashkali și egipteană. Alte fonduri au fost alocate și cheltuite la nivel local, în beneficiul a diferite programe destinate minorităților romă, ashkali și egipteană.

O aplicare strictă a articolului 147 din Codul penal nu ar acoperi toate incidentele motivate rasial, dat fiind că acest articol nu se referă la intențiile cu care a fost comisă o infracțiune. Utilizarea exclusivă a acestui articol ar însemna că înregistrarea incidentelor ar putea să nu ia în considerare potențiala motivație etnică. Acest decalaj ar putea fi abordat prin utilizarea articolului 74.2.12 din Codul penal, care ia în considerare dacă o infracțiune este motivată din punct de vedere etnic.

În 2014, poliția din Kosovo a înregistrat 19 cazuri de potențiale infracțiuni din motive etnice. În ultimul trimestru al anului 2014, au fost raportate 26 de potențiale infracțiuni din motive etnice. Un mecanism de monitorizare a devenit operațional începând cu 2014. Cu toate

acestea, numărul potențialelor infracțiuni comise din motive etnice rămâne neclar, întrucât statisticile nu sunt colectate în mod armonizat de către poliția din Kosovo.

În prezent există reglementări în vigoare care permit evitarea suprapunerilor între mandatele consiliilor municipale pentru siguranța comunitară și mandatele adunărilor municipale. Un manual pentru consilii a fost publicat în ianuarie 2015.

Recomandarea nr. 8:

- Pentru a respecta pe deplin cerințele în domeniul drepturilor fundamentale legate de libertatea de circulație, Kosovo ar trebui să prevadă spații adecvate pentru Avocatul Poporului și să asigure independența bugetară completă a acestuia.

7. CONCLUZII

Pe baza informațiilor și a documentelor legislative și de politică relevante furnizate de Kosovo, Comisia a evaluat punerea în aplicare de către Kosovo a foii de parcurs privind vizele. Această evaluare a fost completată de misiunile de evaluare la fața locului efectuate de către Comisia Europeană, asistată de experți din statele membre ale UE.

De la lansarea dialogului privind liberalizarea vizelor cu Kosovo în ianuarie 2012 și predarea către autoritățile din Kosovo a foii de parcurs privind liberalizarea regimului de vize în iunie 2012, Comisia a prezentat cu regularitate Consiliului și statelor membre, precum și Parlamentului European rapoarte cu privire la progresele înregistrate de Kosovo în îndeplinirea cerințelor din foaia de parcurs.

Dialogul privind liberalizarea vizelor, ca parte din politica globală a UE privind Balcanii de Vest, a avut loc în cadrul Dialogului privind procesul de stabilizare și de asociere. Din 2012, Comisia a organizat patru reuniuni la nivel de înalți funcționari și a convocat mai multe reuniuni tehnice la nivel de experți. Progresele cu privire la chestiunile dezbătute în cadrul dialogului privind liberalizarea vizelor au fost analizate cu regularitate și raportate în cadrul Dialogului privind procesul de stabilizare și de asociere.

În conformitate cu mandatul său, Misiunea Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo (EULEX KOSOVO) a jucat un rol important în monitorizarea, îndrumarea și consilierea instituțiilor din Kosovo cu privire la adoptarea și punerea în aplicare a reformelor și la îndeplinirea cerințelor prevăzute în foaia de parcurs privind vizele. Autoritățile din Kosovo au arătat, de asemenea, o cooperare eficace cu EULEX, inclusiv la încheierea mandatului său executiv.

Dialogul dintre UE și Kosovo privind vizele s-a dovedit a fi un instrument important și deosebit de eficient atât pentru **înregistrarea de progrese în reformele de angajare și dificile din domeniul justiției și al afacerilor interne**, cât și în afara acestora, având impact asupra unor domenii precum statul de drept și reforma justiției penale. Aceste aspecte sunt monitorizate și în alte cadre, cum ar fi Subcomitetul pentru justiție, libertate și securitate din cadrul Dialogului privind procesul de stabilizare și de asociere.

Progresele înregistrate de Kosovo în toate domeniile cuprinse în foaia de parcurs privind vizele sunt constante și eficace. Acestea demonstrează angajamentul pe termen lung al instituțiilor din Kosovo în îndeplinirea în regim de prioritate absolută a cerințelor din foaia de parcurs privind vizele.

Comisia a prezentat deja două rapoarte cuprinzătoare privind progresele înregistrate de Kosovo în îndeplinirea cerințelor din foaia de parcurs privind vizele. Prima dintre acestea, adoptată în februarie 2013, s-a concentrat pe conformitatea legislației din Kosovo cu cerințele

foii de parcurs. Cel de al doilea raport, publicat în iulie 2014, s-a concentrat asupra punerii în aplicare. Acest raport a formulat 52 de recomandări referitoare la cele patru secțiuni ale foii de parcurs privind vizele, precum și la readmisie și reintegrare. Consiliul a luat act de faptul că Kosovo a realizat progrese importante în ceea ce privește punerea în aplicare a cerințelor din foaia de parcurs privind vizele, dar erau necesare eforturi suplimentare în conformitate cu aceste recomandări.

Prezentul raport a prezentat 8 recomandări care corespund unui număr de 8 cerințe menționate în foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor.

Progresele înregistrate în punerea în aplicare a reformelor în următoarele domenii rămân o prioritate esențială:

- transferarea unui număr suficient de judecători, cu personal de sprijin corespunzător, la departamentele pentru infracțiuni grave din cadrul instanțelor din Kosovo;
- stabilirea unui bilanț al anchetelor, hotărârilor judecătorești finale și confiscărilor în cauzele privind criminalitatea organizată gravă și corupția, în special atribuind coordonatorului central mandatul și resursele necesare pentru a conduce echipe multidisciplinare de anchete financiare și a monitoriza urmărirea judiciară a acestor cauze;
- asigurarea independenței operaționale a Organismului de control al achizițiilor publice și punerea în aplicare a unor planuri stricte privind integritatea pentru a proteja independența acestui organism și a Comisiei de reglementare în materie de achiziții publice;
- demonstrarea faptului că Kosovo și-a pus în aplicare legislația secundară modificată privind schimbările de nume.

Comisia va continua să monitorizeze progresele înregistrate de Kosovo în îndeplinirea cerințelor restante și în punerea în aplicare a reformelor aflate în curs în următoarele domenii: ratificarea acordului privind delimitarea frontierei cu Muntenegru înainte ca cetățenii kosovari să fie exonerati de obligația de a deține viză; distribuirea completă a fondului de reintegrare, cu accent pe furnizarea de asistență pentru ocuparea forței de muncă, înființarea de întreprinderi mici, formarea profesională și formarea lingvistică pentru copii; monitorizarea rațiunilor pentru care în Kosovo rata de recunoaștere a solicitanților de azil este atât de scăzută, precum și alocarea unui sediu corespunzător și asigurarea independenței bugetare complete a Avocatului Poporului.

Comisia va continua să monitorizeze în mod activ punerea în aplicare continuă de către Kosovo a cerințelor stabilite în cele patru secțiuni din foaia de parcurs privind vizele, precum și reintegrarea și readmisia, în cadrul Dialogului privind procesul de stabilizare și de asociere și, dacă este cazul, prin mecanisme *ad hoc* de urmărire.

Pe baza acestei evaluări și ținând cont de rezultatul monitorizării și raportării continue care s-au efectuat de la lansarea Dialogului privind liberalizarea vizelor cu Kosovo în ianuarie 2012, Comisia consideră că acest raport este definitiv.

Recomandările de mai sus rămân valabile; de îndată ce acestea sunt puse în aplicare și dacă există și rămân în vigoare măsuri eficiente de prevenire a unei noi crize în materie de migrație, Comisia va proceda la emiterea unei propuneri de modificare a Regulamentului (CE) nr. 539/2001.

Kosovo ar trebui să organizeze în continuare campanii de informare specifice, cu scopul de a clarifica drepturile și obligațiile asociate regimului de călătorii fără viză în spațiul Schengen, precum și regulile de acces pe piața forței de muncă din UE. Comisia va

continua să monitorizeze și să facă tot posibilul să sprijine Kosovo în ceea ce privește îndeplinirea cerințelor prevăzute de foaia de parcurs privind vizele.